

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Michielsinstituut te KEERBERGEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	32839
Instelling	Sint-Michielsinstituut
Directeur	Bart VAN DE VLIET
Adres	Tremelobaan 4 - 3140 KEERBERGEN
Telefoon	015-51.10.35
Fax	015-51.68.89
E-mail	info@smiks.be
Website	http://www.smiks.be
Bestuur van de instelling	OZCS Keerbergen
Adres	Leuvensebaan 27 - 2223 SCHRIEK
Scholengemeenschap	SGKSO Haacht
Adres	Aarschotsesteenweg 39 - 3110 ROTSELAAR
CLB	Vrij CLB Haacht-Keerbergen
Adres	Molenstraat 42 - 3140 KEERBERGEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	15-09-2014, 16-09-2014, 18-09-2014, 19-09-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	19-09-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	22-10-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Luc MONDELAERS
Teamleden	Marina DROESSAERT, Wendy FRANQUET, Herman ROS, Robert VANDEPUT, Jos VERMIJL, Liesbet WAUMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	4
1 SAMENVATTING.....	6
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	9
3.1.1.2 Boekhouding / toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014).....	10
3.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (Leerplannen D/2006/0279/050 en D/2006/0279/051)	12
3.1.1.4 Frans in bso tweede graad Verkoop en Verzorging-voeding (Leerplan D/2010/7841/099)	14
3.1.1.5 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/008 en D/2012/7841/009) en in de derde graad in de studierichtingen Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/057 en D/2006/0279/058)	15
3.1.1.6 Kantoortechneken / toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Secretariaat-talen (leerplan D/2010/7841/005)	18
3.1.1.7 Klassieke studiën in 1A, Latijn in 2A in de basisoptie Latijn, in aso tweede graad in de studierichting Latijn en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wiskunde (leerplannen D/2011/7841/001, D/2013/7841/002 en D/2006/0279/038)	19
3.1.1.8 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad Verkoop en Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/014).....	22
3.1.1.9 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad Verkoop en Verzorging (leerplan D/2012/7841/026)	23
3.1.1.10 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en B-stroom (leerplan D/2011/7841/021), in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan D/2002/0279/047) en in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan D/2002/0279/048)	24
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	28
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	29
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	29
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	30
4.1 Leerbegeleiding	30
4.2 Evaluatiepraktijk.....	31
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
6.1 Wat doet de school goed?.....	37
6.2 Wat kan de school verbeteren?	37
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	37

7	ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
8	OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	39

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Michielsinstituut is een middelgrote school met ongeveer 600 leerlingen. Naast een eerste graad met een A- en een B-stroom biedt de school studierichtingen aan in het aso, het tso en het bso. In het tso gaat het uitsluitend om studierichtingen uit het studiegebied Handel, in het bso om studierichtingen uit het studiegebied Handel en het studiegebied Verzorging. De school organiseert haar onderwijs op twee vestigingsplaatsen. De eerste graad, het aso en het tso zijn gehuisvest op de campus Keerbergen, het bso op de campus Schriek.

Sinds het schooljaar 2010-2011 neemt het leerlingenaantal jaarlijks toe. Vergeleken met de Vlaamse referentiecijfers gaat het om een doorgaans kansrijke leerlingengroep waarbij sociale, culturele of financiële drempels een succesvolle studieloopbaan niet in de weg staan.

In de schoolvisie staat het begrip 'respect' centraal. Dat respect komt tot uiting in het aangenaam leefklimaat op school, de zorg voor de leerlingen en de inspanningen op het vlak van infrastructuur en uitrusting.

De school hecht veel belang aan participatieve besluitvorming. De pedagogische raad is het belangrijkste besluitvormingsorgaan. De directie, coördinatoren, leerlingbegeleiders en verkozen leraren maken er deel van uit. Als er voorstellen van de leerlingenraad ter sprake komen, worden ook vertegenwoordigers van de leerlingen uitgenodigd.

De school kent in sommige basisopties en/of studierichtingen minder A-attesten en meer B- en/of C-attesten toe dan in vergelijkbare scholen het geval is. Uit de notulen van de klassenraden en de evaluatieresultaten blijkt dat de oorzaak moet gezocht worden in het onvoldoende opvolgen van de gegeven adviezen en het gebrek aan studiemotivatie bij een aantal leerlingen.

Om de studiemotivatie te verhogen heeft de school recentelijk een actieplan opgezet om een meer procesgerichte evaluatie en het gebruik van alternatieve evaluatievormen ingang te doen vinden. Daarnaast zet ze in op een ruimere verspreiding van alternatieve werkvormen. Uit de doorlichting blijkt dat de school voor deze processen nog een hele weg te gaan heeft. In een aantal vakken is de evaluatie nog te kennisgericht en te weinig afgestemd op het beheersingsniveau dat de leerplandoelen verwachten. In het bso bepalen attitudes voor een belangrijk gedeelte het leerlingenresultaat. Wat daarbij zorgen baart, is dat in plaats van vakattitudes schoolse attitudes als gedrag en houding opgenomen worden in de evaluatie.

De leerbegeleiding wordt in verscheidene vakken vooral remediërend ingevuld, terwijl er nood is aan meer preventieve ondersteuning. Tijdens de les wordt vooral het onderwijsleergesprek als werkvorm gehanteerd. Andere werkvormen komen heel wat minder aan bod. Aan het ontwikkelen van een leerlijn van begeleid naar zelfstandig leren zijn de meeste vakgroepen nog niet toe.

Uit de doorlichting blijkt dat de implementatie van onderwijsvernieuwingen vakgebonden is. Het valt op dat een aantal teamleden weinig inspanningen levert om hun deskundigheid te ontwikkelen en daardoor voeling dreigt te verliezen met nieuwe onderwijskundige en vakdidactische inzichten.

De vakgroepen worden weinig aangestuurd en opgevolgd. Dat kadert binnen de beleidslijn om vertrouwen te geven aan de leraren en de vakgroepen en hen bij het uitvoeren van hun taak te ondersteunen. Sommige vakgroepen kunnen met de verkregen vrijheid goed overweg en slagen erin een kwaliteitsvolle werking uit te bouwen. Voor andere vakgroepen is dat minder het geval. In die vakgroepen is er van een inhoudelijke vakwerking nauwelijks sprake.

De onderwijsprocessen missen eveneens centrale aansturing en opvolging. Daardoor is er onvoldoende gelijkgerichtheid. Voor de meeste onderwijsprocessen zijn er geen operationele doelen geformuleerd die vorm geven aan een procesaanpak op schoolniveau. Het gebrek aan reflectie en schoolbrede afspraken weerspiegelt zich in tekorten die vastgesteld werden bij het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen, de onderzoekscompetentie, de geïntegreerde proef en de stages.

De school heeft nog te weinig aandacht voor interne kwaliteitszorg en –bewaking. Ze verzamelt en analyseert slechts in beperkte mate gegevens. Wel zijn er op vak- of werkgroepniveau enkele mooie initiatieven die als opstap kunnen dienen voor een meer systematische aanpak van dataverzameling op schoolniveau. De dataverzameling en data-analyse door de vakgroep wiskunde, het leerlingvolgsysteem en het digitaal rapportstelsysteem kunnen beschouwd worden als voorbeelden van goede praktijk. Het ontbreekt de school nog aan een totaalvisie op kwaliteitszorg waarbij zij vanuit het perspectief van permanente kwaliteitsverbetering voor elk van de onderwijsprocessen de fasen van de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren, bijstellen) systematisch doorloopt.

Het erkenningsonderzoek op basis van geselecteerde vakken wijst uit dat de school voor verscheidene vakken de onderwijsdoelstellingen bij haar leerlingen in voldoende mate realiseert. In de eerste graad zet de school zelfs een puike prestatie neer voor het vak wiskunde. Voor enkele vakken voldoet de leerplanrealisatie niet. Dat is het geval voor Frans in de tweede graad bso in de studierichtingen Verkoop en Verzorging-voeding en voor project algemene vakken in de derde graad bso in de studierichtingen Verkoop en Verzorging. Daarnaast worden op schoolniveau de vakoverschrijdende eindtermen in onvoldoende mate nagestreefd. In het tso wordt in de studierichting Secretariaat-talen geen geïntegreerde proef georganiseerd, wat een overtreding van de regelgeving is. De school voldoet niet aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Voor deze erkenningsvoorwaarde is de situatie op de campus Schriek dermate zorgwekkend dat de onderwijsinspectie hiervoor een ongunstig advies uitbrengt. Voor de andere tekorten brengt ze een gunstig advies beperkt in de tijd uit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	wiskunde	klassieke studien
Graad 1 B	wiskunde	
Graad 1 Handel	wiskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	wiskunde	
Graad 1 Latijn	wiskunde	Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	fysica, wiskunde	economie
Graad 2 ASO Latijn	fysica, wiskunde	Latijn
Graad 2 ASO Wetenschappen	fysica, wiskunde	fysica
Graad 2 BSO Verkoop	Frans, project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	Frans, project algemene vakken	
Graad 2 TSO Handel		boekhouding / toegepaste economie
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	fysica	Latijn
Graad 3 ASO Wetenschappen- wiskunde	fysica	fysica
Graad 3 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Secretariaat-talen		kantoortechnieken / toegepaste economie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De school heeft een visie op de VOET die gebaseerd is op haar pedagogisch project. Zij kent een lange traditie van extramurale activiteiten en projecten die tot stand komen met veel inzet van het personeelsteam onder stimulans en waardering van de schoolleiding. In deze activiteiten en projecten komen de VOET impliciet aan bod. Er is echter geen concrete planning die ervoor zorgt dat alle VOET bij alle leerlingengroepen effectief worden nagestreefd. Sinds een tweetal schooljaren zijn er afspraken waarbij leraren op het digitaal platform ingeven welke VOET zij met hun activiteit of project nastreven. Dit systeem is echter weinig valide. De school beschikt immers niet over een strategie om de afstemming van de initiatieven op de VOET kwaliteitsvol te waarborgen. Het verband tussen sommige activiteiten en de daarbij geregistreerde VOET is hierdoor weinig eenduidig. De registratie gebeurt soms retrospectief, waardoor de doelgerichtheid op de individuele eindtermen mist. De registratie wordt niet beleidsmatig opgevolgd, zodat een aantal initiatieven niet in de inventaris zijn terug te vinden. Vanuit de vakken wordt de inspanningsverplichting rond VOET niet aangestuurd en gebeurt ze bijgevolg te vrijblijvend.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De school levert weinig organisatorische inspanningen om het nastreven van de VOET te ondersteunen. Bij de invoering van de nieuwe VOET in het schooljaar 2009-2010 stapten directie en middenkader in een prioritair nascholingstraject voor het integreren van de VOET in de schoolwerking. Dat leidde tot een actieplan met tijdspad dat in de praktijk slechts gedeeltelijk werd uitgevoerd. Het lerarenteam werd in 2009 op de hoogte gebracht van de nieuwe VOET en aangezet om de (doorgaans bestaande) extramurale initiatieven te linken aan VOET. Op vakniveau werden geen concrete afspraken gemaakt. Er werd niet geïnvesteerd in een coördinerende structuur en er was de voorbije schooljaren nauwelijks schoolbrede communicatie over de inspanningsverplichting rond VOET.
Doeltreffendheid	Er is weinig aandacht voor het evalueren van de VOET-werking. De beperkte gegevens uit het registratiedocument werden nog niet geanalyseerd. Wel worden heel wat activiteiten en projecten geëvalueerd door leraren en leerlingen. Het evalueren van de impact ervan op het nastreven van VOET maakt hier echter geen deel van uit. Er is geen evaluatie van de VOET-werking op vakniveau.

Doordat de registratie van nagestreefde VOET onvolledig en weinig valide is, beschikt de school in feite niet over de nodige informatie om haar VOET-beleid kwaliteitsvol te evalueren en waar nodig bij te sturen.

Ontwikkeling Er waren tot nog toe onvoldoende professionaliseringsinitiatieven gericht op het volledige schoolteam. Het lerarenteam werd geïnformeerd over de geactualiseerde VOET, maar het actieplan werd slechts uitgevoerd tot op het niveau van directie en middenkader. Sommige personeelsleden volgen nascholing binnen een aantal domeinen die raken aan VOET, maar dit kadert niet in een traject dat leidt tot een breed gedragen en kwaliteitsvolle aanpak.

Uitvoering
Mentale gezondheid Door het ontbreken van duidelijke afspraken rond de interpretatie van VOET, kan de afstemming van de projecten en activiteiten op VOET moeilijk worden ingeschat. Informatie hierover uit de vakken is zeer beperkt. Uit documenten en gesprekken kan wel worden afgeleid dat meer dan de helft van de eindtermen bij een meerderheid van de leerlingen wordt nagestreefd. De diepgang waarmee dat gebeurt, is wisselend. De eindtermen rond het omgaan met emoties en problemen komen sterk aan bod tijdens bezinnings- en onthaaldagen. Aan de eindtermen rond het omgaan met kunst en cultuur wordt invulling gegeven in een aantal specifieke projecten. Minder doelgericht wordt gewerkt aan het leren omgaan met de eigen ontwikkeling en met relaties en het ontwikkelen van weerbaarheid.

Socioculturele samenleving Door het ontbreken van duidelijke afspraken rond de interpretatie van VOET, kan de afstemming van de projecten en activiteiten op VOET moeilijk worden ingeschat. Informatie hierover uit de vakken is zeer beperkt. Uit documenten en gesprekken kan wel worden afgeleid dat meer dan de helft van de eindtermen bij een meerderheid van de leerlingen wordt nagestreefd. De diepgang waarmee dat gebeurt, is wisselend. De eindtermen rond herinneringseducatie en kunst en cultuur komen diepgaander aan bod dan die over de dynamiek, de verschillen en de samenhang in de samenleving.

3.1.1.2 Boekhouding / toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014)

Voldoet

De school realiseert in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De leerlingen beschikken in de computerlokalen over de nodige ICT-middelen die het bereiken van deze leerplandoelstellingen ondersteunen. Aan de minimale materiële vereisten van het leerplan wordt grotendeels voldaan.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen worden volledig aangeboden.

Naast het voeren van een dubbele boekhouding verwerven de leerlingen een basiswoordenschat van commerciële begrippen en doen ze eenvoudige verkoopactiviteiten. De leerlingen krijgen voldoende kansen om hun boekhoudkundig inzicht in te oefenen. Zij gebruiken slechts sporadisch een tekstverwerker, rekenblad, gegevensblad en presentatiepakket in functie van eenvoudige administratieve toepassingen. Het veelvuldig gebruik van het leerboek remt de ontwikkeling van hun ICT-vaardigheden. Zij hanteren in mindere mate een didactisch boekhoudpakket. De economische activiteiten van plaatselijke bedrijven worden weinig belicht en de bedrijfsbezoeken zijn beperkt. Er is weinig aandacht voor de economische actualiteit.

In de onderwijsverstrekking is er geen evenwicht in de bij te brengen competenties. Het cognitieve aspect van het leren - kennis, inzicht, toepassing - overheerst in grote mate op het bewust bijbrengen van de vaardigheden en de systematische aandacht voor de attitudes uit het leerplan.

Het aanbod is voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De moeilijkheidsgraad van de leerplandoelstellingen en de toepassingen wordt stelselmatig opgebouwd. Vorig schooljaar resulteerde dit in het tweede leerjaar in een groot aantal onvoldoendes voor dit vak. Een peterschapsproject wordt niet georganiseerd. Wel starten de leerlingen in het tweede leerjaar een leerbedrijf op.

In het onderwijsaanbod is er geen samenhang met andere vakken of vakoverschrijdende eindtermen.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Op die manier voldoet de school aan de minimale materiële vereisten van het leerplan.

Enkel in de informaticelokalen beschikken de leerlingen over individuele pc's met internetverbinding en de noodzakelijke softwarepakketten. De projectie voldoet. Een aantal lessen worden in gewone leslokalen ingeroosterd, waar de leerlingen niet de beschikking hebben over ICT-materiaal. De leerlingen hebben zowel toegang tot een elektronisch leerplatform als tot een open leercentrum. Niet elk klaslokaal leent zich tot alternatieve werkvormen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De evaluatiepraktijk is volledig, in de zin dat de leerplandoelstellingen worden geëvalueerd. De evaluatie ligt in de lijn van het verstrekte onderwijs en is sterk kennis-, inzicht- en toepassingsgericht. De frequentie ligt hoog. De leerlingenresultaten zijn verantwoord.

De evaluatie is niet evenwichtig in de zin dat vaardigheden rond communicatie, werkmethode, informatie opzoeken en interpreteren nog niet expliciet worden beoordeeld. De vakgroep kan ook niet aantonen dat de vakgebonden attitudes zoals orde en netheid, nauwkeurigheid, discipline, stiptheid, in team werken en zelfstandigheid systematisch worden nagestreefd. Er is dus nog geen evenwicht in de evaluatie. De evaluatie is zeker nog niet competentiegericht.

De vraagstelling is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Vooral in het tweede leerjaar is de frequentie van de evaluatie hoog en vraagt dit een aanhoudende werkvorm van de leerlingen.

De evaluatiepraktijk is transparant voor de leerlingen. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de globale puntenverdeling. Het is ook duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De leerlingen hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd worden. Over de attitudinale leerplandoelstellingen wordt onvoldoende systematisch teruggekoppeld naar de leerlingen.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

De leerbegeleiding is aangepast aan de noden van alle leerlingen om de leerplandoelstellingen te bereiken. In het eerste leerjaar is geen voorkennis vereist. In het tweede leerjaar is er een individuele bijwerking voor boekhouden voorzien. Er is ook aandacht voor de ontoereikende vaardigheden van sommige leerlingen om met de courante softwarepakketten om te gaan.

Het leerboek is gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Het onderwijsleergesprek is de dominerende werkvorm. De leerlingen leren boekhoudkundig redeneren. De boekhoudregels worden permanent en systematisch gehanteerd. Er is wel nog te weinig aandacht voor het ontwikkelen van praktische vaardigheden en attitudes, zeker op het vlak van commerciële activiteiten. Nuttig is de feedback die leerlingen krijgen na een toets.

Het effect van remediërende maatregelen wordt niet systematisch in kaart gebracht. Doorgaans wordt een beroep gedaan op de verantwoordelijkheid van de individuele leerling om al dan niet gebruik te maken van aangeboden remediëringsinitiatieven. De registratie gebeurt in het leerlingenvolgsysteem.

3.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (Leerplannen D/2006/0279/050 en D/2006/0279/051)

Voldoet

Zowel in de tweede als in de derde graad voldoet het onderwijsaanbod. De evaluatie is over het algemeen voldoende valide.

Onderwijsaanbod*Volledigheid**Evenwicht**Beheersingsniveau**Samenhang*

Met uitzondering van de doelstellingen in verband met de boekhoudkundige registratie komen in de tweede graad de verschillende componenten van het leerplan voldoende evenwichtig en diepgaand aan bod. Toch wordt de leerplanvisie niet steeds gerespecteerd. Het leerplan beoogt de leerlingen vanuit concrete contexten inzicht te laten ontwikkelen in de belangrijkste economische concepten en in hun onderlinge verbanden. Om tot beklijvende en toepasbare kennis te komen is het belangrijk dat de leerlingen daarbij zelf hun kennis opbouwen. Aan deze algemene leerplandoelstelling wordt niet altijd tegemoetgekomen. Aan de leerinhouden die het leerplan oplegt, worden in belangrijke mate eigen leerinhouden toegevoegd. In de meeste gevallen gaat het daarbij om louter begripsmatige kennis die niet contextueel ingebed is. De nadruk ligt daardoor meer op kennisoverdracht dan op kennisopbouw. Bijkomend worden soms technische leerinhouden behandeld die omwille van hun analytisch karakter veeleer thuishoren in de derde graad.

In de derde graad is er voldoende aandacht voor de analytische en probleemoplossende vaardigheden die het leerplan beoogt. De leerinhouden worden evenwichtig en diepgaand behandeld. Er zijn weinig hiaten. In het onderdeel algemene economie krijgen enkel de oplossingen bij negatieve externe effecten te weinig aandacht. In het bedrijfseconomisch onderdeel is dat het geval voor de financieringsbronnen en de ondernemingsvormen.

In alle leerjaren van de tweede en de derde graad voeren de leerlingen een onderzoeksoopdracht uit. In de tweede graad wordt daarbij te weinig aandacht besteed aan de opeenvolgende onderzoeksstappen. Daardoor gaat de opdracht deels voorbij aan de doelstellingen die het leerplan met betrekking tot de onderzoekscompetentie wil realiseren. In de derde graad is die aandacht er wel. Toch ligt de nadruk nog te veel op de uitvoerende en minder op de procesmatige

aspecten. Elementen als de verantwoording van de keuze van de onderzoeksvragen en van de onderzoeksmethode(s), de terugkoppeling van de onderzoeksresultaten naar de onderzoeksvragen en de reflectie over de onderzoeksresultaten en de aanpak raken daardoor wat in de verdrukking. Ook vindt er nog geen confrontatie plaats van de onderzoeksresultaten met andere standpunten. In beide graden zijn de eisen waaraan het eindproduct moet voldoen, nog te beperkt omschreven.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Rekening houdend met het relatief beperkt aantal kennisdoelen dat het leerplan in de tweede graad oplegt, wordt er vrij veel tijd aan examens besteed. Dat houdt het risico in dat niet de leerplandoelen, maar wel de beschikbare tijd bepalend wordt voor wat er geëvalueerd wordt. Heel wat vragen peilen dan ook naar begripsmatige en technische kennis die niet tot het leerplan behoort. Overigens vindt het leerplan het minder belangrijk dat de leerlingen op zichzelf staande concepten kunnen reproduceren dan dat zij verbanden kunnen leggen tussen de verschillende leerinhouden. Aan deze verwachting wordt nog te weinig tegemoet gekomen. Ook bij het dagelijks werk ligt de klemtoon nog te eenzijdig op het bevragen van kennis. Vaardigheidswerkstukken krijgen daarentegen slechts een bescheiden plaats toebedeeld bij de leerlingenevaluatie.

In de derde graad zijn er verschillen tussen het eerste en het tweede leerjaar in de kwaliteit van de evaluatie. In het tweede leerjaar is de vraagstelling bij de toetsen en de examens doordacht en van een degelijk niveau. De evaluatie is valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. In het eerste leerjaar is dat in mindere mate het geval. Daar worden sommige kerndoelstellingen niet geëvalueerd, hebben de vragen niet altijd de gewenste diepgang en wegen louter rekenkundige bewerkingen bij de puntentoekenning soms te zwaar door. In beide leerjaren wordt aan de onderzoekscompetentie slechts een beperkt gewicht toegekend. Over het aandeel van proces- versus productevaluatie en de evaluatiecriteria voor het beoordelen van de onderscheiden onderzoeksfasen werd nog onvoldoende nagedacht.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Er is in beperkte mate aandacht voor remediërende leerbegeleiding. Verbeterde toetsen worden aan de leerlingen terugbezorgd. Als een bepaalde vraag door een grote groep leerlingen slecht beantwoord werd, wordt deze achteraf in de klas hernomen. Leerlingen met een tekort voor een toets krijgen soms de opdracht hun fouten te verbeteren. In andere gevallen krijgen zij de kans om de toets opnieuw te maken. Voor bijkomende uitleg kunnen de leerlingen ook na de lessen bij hun leraar terecht. Van deze mogelijkheid wordt slechts in beperkte mate gebruik gemaakt.

De lessen verlopen doorgaans leraargestuurd met het onderwijsleergesprek als dominante werkvorm. Bij het uitvoeren van opdrachten en het maken van oefeningen wordt in de derde graad regelmatig gebruik gemaakt van zelfstandig werk en groepswork.

Over het algemeen is er te weinig aandacht voor de wijze waarop de leerlingen de leerinhouden verwerken. Zij worden onvoldoende gestimuleerd om gericht leerstrategieën te kiezen met het oog op de te bereiken doelen. In de voorgelegde leerlingennotities worden zelden markeringen en vrijwel nooit samenvattingen aangetroffen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Aan de eisen met betrekking tot de minimale materiële uitrusting is voldaan. In de leslokalen zijn een computer met internetverbinding en een beamer voor grootbeeldprojectie beschikbaar. In de tweede graad is het leslokaal zelfs uitgerust met een elektronisch bord en zijn er enkele computers voor leerlingengebruik. Toch is het vooral de leraar die van de uitrusting gebruik maakt. Tijdens de lessen worden de leerlingen er weinig toe aangezet om gegevens te verzamelen, berekeningen uit te voeren of grafische voorstellingen te maken met behulp van ICT. Daardoor blijven kansen onbenut om met behulp van ICT krachtige leeromgevingen te creëren.
---	---

Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De deelname aan nascholingsactiviteiten is beperkt. Tijdens de vakvergaderingen worden vooral onderwerpen van praktische of organisatorische aard behandeld. Over inhoudelijke onderwerpen zoals lesstrategieën, de wijze van evalueren, de aanpak van de leerbegeleiding, het opzetten van een leerlijn voor de onderzoekscompetentie, ..., wordt weinig van gedachten gewisseld.
--	---

3.1.1.4 Frans in bso tweede graad Verkoop en Verzorging-voeding (Leerplan D/2010/7841/099)

Voldoet niet

De leerplandoelen m.b.t. de vaardigheden worden onvoldoende aangeboden en geëvalueerd. De nadruk in het onderwijsaanbod ligt op de ondersteunende kennis, maar die wordt op een te laag verwerkingsniveau geëvalueerd.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	In het onderwijsaanbod ligt de nadruk op de kennis van grammatica en woordenschat zonder doelgerichte integratie in de vaardigheden. Grammaticale leerinhouden worden aangebracht en ingeoefend zonder ze in te bedden in functionele gebruikssituaties. Woordenschat wordt overwegend aangeleerd op basis van tweetalige woordenlijsten en ingeoefend aan de hand van vertalingen.
---	--

Er is weinig aandacht voor de strategieën die in het leerplan aan de vaardigheden gekoppeld worden. Mondelinge oefeningen worden vooraf uitgeschreven en luisteroefeningen worden voorafgegaan door woordverklaring. Over het algemeen wordt de luistervaardigheid van de leerlingen te weinig getraind. Dit gebeurt doorgaans ook niet door het gebruik van het Frans als instructietaal.

In de studierichting Verkoop werd vorig schooljaar de sterk kennisgerichte aanpak in het derde leerjaar gecompenseerd door communicatief taalonderwijs in het vierde leerjaar. Daar stonden de vaardigheden centraal en werd taalkundige kennis aangebracht op functionele basis.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is onevenwichtig en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. De evaluatie van de taalkundige component situeert zich uitsluitend op het reproductief niveau (gesloten oefeningen met beperkte of zonder context en vertalingen) en weegt substantieel door op het resultaat. Omwille van de toetsfrequentie is het resultaat wel betrouwbaar, maar niet valide omdat in de evaluatie de vaardigheden te weinig doorwegen.
---	--

De evaluatie in het vierde leerjaar Verkoop is daarentegen evenwichtig en afgestemd op de verwerkingsniveaus voor de verschillende leerplancomponenten.

Attitudes worden meegenomen in de evaluatie, maar het betreft geen vakattitudes. Hierdoor wordt het resultaat sterk beïnvloed door schoolse attitudes, wat de validiteit ervan hypothekeert.

Leerbegeleiding In de lessen heerst een positief en veilig leerklimaat. De leerlingen worden gemotiveerd en krijgen ondersteuning aan de hand van een afsprakenblad en leertips. De studietips zijn evenwel in tegenstrijd met de aanbevelingen van het leerplan, met name in verband met het instuderen van woordenschat en grammatica.

*Preventief
Curatief*

De beginsituatie van de leerlingen wordt niet doelgericht in kaart gebracht. Er wordt onvoldoende ingespeeld op de verschillen in de heterogene klasgroep.

Uitrusting De uitrusting voor talen in de vestigingsplaats Schriek is weinig leerkrachtig. De ICT-mogelijkheden zijn beperkt en didactisch materiaal is niet vlot beschikbaar.

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Professionalisering De dynamische vakgroep overlegt geregeld over organisatorische en inhoudelijke thema's en levert producten af die de leerplanrealisatie ondersteunen. Leerlijnen per tekstsoort en de aanzet tot eenvormigheid in de evaluatie zijn daar voorbeelden van. Hierbij deed zij een beroep op externe ondersteuning via nascholing en begeleiding.

Een blinde vlek in de werking is evenwel het onderwijs van het Frans in het bso. Daar situeert zich nochtans een grote behoefte aan deskundigheidsbevordering, o.m. op het vlak van communicatief onderwijs en de ontwikkeling van taaltaken. Leerplanstudie en nascholing dringen zich hier op.

3.1.1.5 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/008 en D/2012/7841/009) en in de derde graad in de studierichtingen Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/057 en D/2006/0279/058)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie. De leerlingen krijgen voldoende begeleiding.

Onderwijsaanbod De meeste leerplandoelstellingen worden met voldoende diepgang aangeboden. Het voorbije schooljaar was er wel een onevenwicht in het aanbod in de tweede graad. Het leerboek veeleer dan het leerplan vormde er het uitgangspunt van het onderwijsproces. De leerinhouden over licht, druk en gaswetten werden sterk uitgediept waardoor te weinig lestijd overbleef voor het volledig aanbieden van de doelstellingen over kracht, materie en faseovergangen. In de studierichtingen Economie en Latijn werd te weinig aandacht besteed aan de doelstellingen over onderzoekend leren. In de studierichting Wetenschappen werden deze doelstellingen met meer diepgang gerealiseerd, onder meer door de opbouw van leerlingenpractica volgens de OVUR-methode (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

In de derde graad is het aanbod volledig en evenwichtig. Tijdens de leerlingenpractica oefenen de leerlingen experimentele vaardigheden en leren ze werken op een verantwoorde, wetenschappelijke manier. Er is een duidelijke leerlijn van leren onderzoeken naar onderzoekend leren. Hun ICT-vaardigheden worden aangescherpt binnen een aantal specifieke opdrachten en bij het verwerken van meetresultaten.

In beide graden is het beheersingsniveau in de pool wetenschappen afgestemd op de verwachtingen van de leerplannen. Sterke leerlingen worden uitgedaagd via uitbreidingsdoelstellingen en verdiepende oefeningen. In de studierichtingen met een minder sterke wetenschappelijke en wiskundige curriculumcomponent ligt de lat echter soms te hoog.

De eindtermen over wetenschap en samenleving krijgen invulling door het leggen van verbanden met de dagelijkse leefwereld en verwijzingen naar technische toepassingen en actueel wetenschappelijk onderzoek. De samenhang binnen en over de graden wordt bewaakt.

In de pool Wetenschappen levert het vak fysica een waardevolle bijdrage aan de realisatie van de eindtermen over onderzoekscompetentie. Een onderzoeksoopdracht die voor de leerlingen in de pool Wetenschappen de drie eindtermen over onderzoekscompetentie integreert, wordt echter niet uitgevoerd. De vakgroep is hiervoor nog niet gekomen tot een gezamenlijke aanpak die zowel de concrete uitvoering als de evaluatie omvat.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over een uitstekende uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De wetenschapslabs zijn vernieuwd en de leermiddelen - met inbegrip van ICT- worden geregeld aangevuld en afgestemd op de vereisten van de leerplannen. De uitrusting wordt adequaat ingezet en betekent een meerwaarde voor het onderwijsleerproces.

Een minpunt is de gebrekkige opslag en etikettering van de chemische producten, waarvoor nochtans voldoende reglementaire opslagruimte beschikbaar is.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leerinhouden komen voldoende evenwichtig aan bod in de leerlingenevaluatie en de vraagstelling peilt naar kennis, inzicht en toepassingen. Toch is de validiteit van de evaluatiepraktijk in beide graden niet optimaal, omdat de toets- en examenopgaven te weinig expliciet vertrekken vanuit de leerplandoelstellingen. Zo wordt nauwelijks onderscheid gemaakt tussen basisdoelstellingen en verdieping of uitbreiding en vormen de handelingswerkwoorden uit de leerplannen (toepassen, interpreteren, definiëren, beschrijven, in verband brengen, toelichten, ...) zelden het uitgangspunt van de vraagstelling. Daardoor beantwoordt het gevraagde beheersingsniveau niet altijd aan de verwachtingen van het leerplan. De vraagstelling mikt soms te hoog voor wiskundige en verdiepende aspecten in de studierichtingen buiten de pool Wetenschappen. Vooral in de studierichtingen met een beperkte wiskundecomponent behalen de leerlingen zwakke examenresultaten. Anderzijds zijn in alle studierichtingen de verwachtingen veeleer laag ten aanzien van de doelstellingen over onderzoekend leren, leren onderzoeken en wetenschap en samenleving.

Hoewel de opgaven in een begrijpelijke taal zijn gesteld en herkenbare situaties weergeven, zijn er weinig opdrachten die het probleemoplossend vermogen van de leerlingen in een contextrijke en actuele omgeving prikkelen. In de tweede graad bevatten de examenopgaven van het vorige schooljaar enkele opgaven die niet eenduidig kunnen beantwoord worden. Dit hypothekeert de betrouwbaarheid van de correcties en van de resultaten.

In de derde graad wordt bij de evaluatie van wetenschappelijke vaardigheden rekening gehouden met zowel het proces als het product. Dit is nog niet het geval in de tweede graad. Ook de evaluatie van de onderzoekscompetentie staat niet op punt.

De evaluatiecriteria zijn transparant en op jaarbasis voldoen de leerlingenresultaten.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen krijgen veel gelegenheid om actief aan de lessen te participeren. In een aantal zelfstandige opdrachten komen leerlingactieve werkvormen aan bod. Demonstratieproeven en een waaier aan beeldmateriaal ondersteunen de lesopbouw en het aanbrengen van nieuwe begrippen. De lessen en het cursusmateriaal zijn gestructureerd en de verwachtingen voor toetsen en examens worden helder gecommuniceerd. Het digitaal leerplatform biedt de leerlingen aanvullende informatie en de mogelijkheid tot communicatie met hun leraren. In elk leerjaar zijn er initiatieven om het leren leren te bevorderen (studietips, leerstrategieën, reflectie op het eigen werk, ...). Ze vormen nog geen coherent geheel over de leerjaren heen.

Belangstellende leerlingen worden ondersteund bij hun voorbereiding op de toelatingsproef arts/tandarts en bij hun keuze voor wetenschappelijke studies in het hoger onderwijs. Sterke leerlingen worden aangemoedigd om deel te nemen aan de fysica-olympiade.

De schoolgebonden afspraken rond stimulerende, compenserende, remediërende en differentiërende (sticordi-) maatregelen worden opgevolgd. De leerlingen krijgen voldoende feedback op hun resultaten en kunnen rekenen op individuele remediëring. De schoolgebonden handelingsplannen voor leerlingen met een leerstoornis of bijzondere noden worden consequent opgevolgd. Alle leerlingen krijgen voldoende feedback op hun leerprestaties en er zijn klassikale en individuele remediëringsinitiatieven.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De vakgroep kende de voorbije jaren meerdere ambts- en personeelsswissels. Daardoor werd in het bijzonder in de tweede graad het opbouwen van vakexpertise afgeremd. Nieuwe collega's worden binnen de vakgroep ondersteund via het uitwisselen van lesmateriaal en van expertise in verband met practica. De vakgroep verhoogt de vakdeskundigheid door het volgen van vooral externe nascholing. In het leren van elkaar op de klasvloer wordt nog weinig geïnvesteerd.

De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de aandachtspunten in de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk adequaat aan te pakken.

3.1.1.6 Kantoortechnieken / toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Secretariaat-talen (leerplan D/2010/7841/005)

Voldoet

De school realiseert in voldoende mate de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod is volledig. De leerplandoelstellingen van de zes clusters worden effectief aangeboden.

Er is tevens een evenwichtige aandacht voor kennis, vaardigheden en attitudes om als verantwoordelijke binnen een administratie te functioneren.

Het aanbod is niet helemaal afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen. Dankzij de ondersteunende ICT-doelstellingen leren de leerlingen vlot met courante kantoorsoftwarepakketten werken. Hierbij eist de school te weinig op het vlak van ergonomisch werken. Voor het aanleren van praktische vaardigheden ontbreekt bovendien een passende leeromgeving. Bedrijfsbezoeken en/of externe sprekers worden nauwelijks in het onderwijsaanbod ingeschakeld. Vorig schooljaar kregen de leerlingen van het tweede leerjaar voor het eerst de kans om ook via een alternerende bedrijfsstage secretariële vaardigheden te verwerven. Op sommige uitbreidingsdoelstellingen speelt de school in (het betrekken van leerlingen bij de organisatie van een schoolevenement); op andere niet (het maken van een website).

De samenhang met de zakelijk-communicatieve aspecten wordt amper bewaakt. Er is nauwelijks integratie van het vreemde talenonderwijs in de administratieve opdrachten. De school organiseert geen geïntegreerde proef en overtreedt hiermee de regelgeving ter zake. Ook het stagedossier wordt onvoldoende accuraat samengesteld, zeker wat de vereiste risicoanalyse en werkpostfiche betreft.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt wel over de minimale leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelstellingen, maar bouwt de leeromgeving verder niet realistisch en toekomstgericht uit. Hierdoor krijgen vooral de vaardigheidsgerichte competenties van een secretaris/secretaresse te weinig ontwikkelingskansen. Beroepsgebonden aspecten zoals het ergonomisch werken, krijgen de leerlingen dan ook niet mee.

De leerlingen maken gebruik van de meest courante ICT-apparatuur en softwarepakketten.

De school investeert te weinig in de uitbouw van een moderne secretariële leeromgeving.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt.

Het evalueren van vaardigheden en attitudes is nog onvoldoende gericht op de leerplandoelstellingen en de criteria zijn onvoldoende onderbouwd. In de evaluatie van de stage krijgen de leerlingen de gelegenheid tot zelfevaluatie.

De evaluatievragen en opdrachten zijn niet altijd afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De ICT-doelstellingen worden te weinig geïntegreerd bevraagd.

De evaluatiepraktijk is voldoende transparant. Leerlingen weten voor welk deel de evaluatie meetelt in de eindbeoordeling.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De school zorgt bij de aanvang van het schooljaar voor een aangepaste leerbegeleiding voor instromers. Hierdoor hebben deze leerlingen de kans om achterstanden op het vlak van tienvingerblind typen en het vlot hanteren van softwarepakketten in te halen. In het onderwijsproces worden de leerlingen geregeld gecoacht door hun leerkracht.

Eventuele remediëringsinitiatieven berusten in de eerste plaats bij de lesgevers. De verantwoordelijkheid tot volgen van remediëringsactiviteiten berust uiteindelijk bij de leerlingen.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

De leerbegeleiding wordt geregistreerd in het leerlingvolgsysteem.
Het niet naleven van de reglementaire bepalingen met betrekking tot de geïntegreerde proef in tso derde graad Secretariaat-talen conform het Besluit van de Vlaamse regering van 19/07/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs. - art. 5, §5 en art. 56, §§1 en 2 en de Omzendbrief SO 64: Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs - rubriek 10.1.1.

3.1.1.7 Klassieke studiën in 1A, Latijn in 2A in de basisoptie Latijn, in aso tweede graad in de studierichting Latijn en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wiskunde (leerplannen D/2011/7841/001, D/2013/7841/002 en D/2006/0279/038)

Voldoet

In de drie graden voldoet de leerplanrealisatie. De evaluatie van het dagelijks werk is weinig valide wegens het overwicht van vocabularium in de kleine toetsen, maar in de repetitietoetsen en examens komen de verschillende leerplancomponenten voldoende aan bod. De materiële uitrusting volstaat.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In de eerste graad worden de leerinhouden grammatica voldoende aangereikt. Nieuwe leerstof wordt geïnduceerd aangebracht, in zinsverband of vertrekkend vanuit de voorkennis van de leerlingen. In het eerste leerjaar komt het valentieperspectief veeleer impliciet aan bod. In het tweede leerjaar wordt het systematischer benaderd. De verwerking van morfologische items gebeurt nog te veel serieel en buiten functioneel tekstverband. Syntactische items worden voldoende contextgebonden verwerkt. De leerinhouden voor de initiatie Grieks worden in voldoende mate behandeld.

In het eerste leerjaar van de tweede graad worden de grammaticaleerinhouden verder aangevuld en in tekstverband verwerkt. In het tweede leerjaar is grammatica overwegend geïntegreerd in de lectuur.
De verwerking en bevraging van vocabularium zijn in alle graden zeer intensief en zeer tijdrovend. Positief is dat er aandacht is voor de contextgebonden betekenis van woorden en voor het voortleven van het lexicon in moderne talen.

De specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie worden gerealiseerd. Tot vorig schooljaar beantwoordde de opdracht in het tweede leerjaar onvoldoende aan het leren werken aan de verschillende fases van leren onderzoeken. Voor het huidige schooljaar zijn er ernstige bijsturingen, met aandacht voor het formuleren van onderzoeksvragen en de onderzoeksfases. In de derde graad worden alle fases doorlopen. Uit de leerlingenwerken blijkt evenwel dat de onderzoeksvraag in een aantal gevallen niet zuiver is geformuleerd. De verwerking voldoet qua structuur en taalgebruik, maar is nog meer een samenvatting van het werkmateriaal dan een onderzoek.

In de drie graden voldoet globaal de hoeveelheid lectuur. Vanaf het tweede leerjaar van de tweede graad beantwoorden de gelezen teksten aan de leerplaninhouden. In de derde graad is door de huidige onevenwichtige spreiding van de leerplancomponenten over beide leerjaren de lectuur van de hoofdauteur Tacitus evenwel veeleer beperkt. In de eerste graad wordt het lezen nog onvoldoende benut voor het verwerken van grammatica en vocabularium. Inzake lectuurmethode geeft de vakgroep aan zoveel mogelijk lineair te lezen. De lectuurmethode is evenwel niet duidelijk geëxpliciteerd en ze wordt niet aan de leerlingen aangeleerd. In de eerste en derde graad wordt het afbakenen van woordgroepen onvoldoende benut als basis voor de leesstrategie. In de tweede graad gebeurt dat wel systematischer, met positieve effecten op de leesvaardigheid van de leerlingen. Door het zeer vertaalgerichte leesproces wachten veel leerlingen te passief op de vertaling en komt het tekstbegrip voornamelijk tot stand uit het Nederlands.

De leerplancomponent cultuur komt in de drie graden globaal voldoende aan bod en sluit aan bij de lectuur. In het eerste leerjaar van de eerste graad is er evenwel in de leerlingennotities nauwelijks een neerslag van de behandelde leerinhouden. Vanaf het tweede leerjaar van de tweede graad worden de gelezen teksten degelijk ingeleid, historisch gesitueerd en inhoudelijk en stilistisch besproken. Opvallend is ook de aandacht voor de receptie in literatuur, beeldende kunst en muziek. Een aantal extramurale activiteiten vult het cultuuronderwijs zinvol aan. In de derde graad zijn er opdrachten voor een bezoek aan een museum, theater of lezing.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In de drie graden is de evaluatie dagelijks werk weinig valide door het grote aantal kleine toetsen over vocabularium en grammatica buiten tekstverband. In de eerste graad, waar de resultaten van het dagelijks werk 50 % van het eindresultaat uitmaken, zijn er geen gewichten voor de verschillende leerplancomponenten vastgelegd en weegt de evaluatie vocabularium extreem zwaar door. In de tweede en derde graad wordt het gewicht van deze toetsen wel gereduceerd. In de eerste graad komen bovendien de componenten lectuur en cultuur niet of nauwelijks aan bod in de kleine toetsen. De repetitietoetsen zijn beter afgestemd op de leerplandoelstellingen, maar deze zijn veel minder frequent. Taal wordt evenwel nog niet systematisch in een functionele context bevraagd. Voor lectuur is er een genuanceerde bevraging over vertaling, tekstbegrip en grammaticale verklaring. De examens beantwoorden aan het concept van de repetitietoetsen. Vanaf het tweede leerjaar van de tweede graad is grammatica volledig geïntegreerd in lectuur. De bevraging lectuur bevat alle aspecten van het leesproces. In geen enkel leerjaar zijn er proeven over leesvaardigheid, terwijl deze een vast onderdeel van de examens vormt.

De evaluatie van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie omvat zowel het proces als het product. Leerlingen evalueren ook zichzelf en elkaar.

De leerlingresultaten zijn uiteenlopend. Vooral in de eerste graad liggen – door de aard van de evaluatie – de cijfers voor dagelijks werk aanzienlijk hoger dan die voor de examens. Over de drie graden zijn er weinig onvoldoendes of vormt het vak Latijn zelden aanleiding voor een B-attest.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Tijdens de lessen Latijn heerst een rustig en aangenaam leer- en leefklimaat, met een goede interactie tussen leraren en leerlingen en in een sfeer van zorg. Er is een goede afwisseling tussen klassikaal en zelfstandig werken in groep. Bij het groepswork worden de te verwerken leerinhouden evenwel onvoldoende afgebakend en wordt het werktempo onvoldoende bewaakt. Voor sterke leerlingen zijn extra oefeningen voorhanden, maar er is nog weinig expertise in gedifferentieerd werken.

Om de betrokkenheid van alle leerlingen tijdens het leesproces te verhogen, is er nood aan meer activerende werkvormen. Het inoefenen van de leesvaardigheid van de leerlingen maakt nog onvoldoende deel uit van het leerproces.

Preventief zijn er voor de leerlingen van de eerste en tweede graad leertips opgesteld, maar deze zijn vooral gericht op het studeren van grammatica en vocabularium. Omdat de leesstrategie niet expliciet is uitgewerkt, ontbreekt dat aspect in de ondersteuning van leesvaardigheid. Curatief zijn er ingeroosterde inhaallessen Latijn. Daar wordt ook voornamelijk gewerkt aan het verder inoefenen van grammatica en veel minder aan het leren lezen.

Op het digitale leerplatform worden les- en oefenmateriaal gepost, onder meer vertalingen, digitale presentaties, oefeningen en correctiesleutels.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over een ruim en aangenaam vaklokaal, waarin zoveel mogelijk lessen worden geroosterd. Het lokaal is aangekleed met beeldmateriaal over de klassieke wereld. Er is een beperkte vakbibliotheek aanwezig, met naslagwerken, jeugdliteratuur en strips en woordenboeken.

Voor de aankoop van leermiddelen komt de school tegemoet aan de vragen van de vakgroep. Er is bijvoorbeeld nood aan aanvullend lesmateriaal voor extra teksten en uitbreidingsoefeningen.

In het vaklokaal is een beamer gepland. De leraren wisselen tot nog toe van lokaal voor gebruik van ICT. Er zijn geregeld opdrachten voor digitaal werk. Uit werkstukken van de leerlingen blijken voldoende ICT-vaardigheden, zowel voor het verwerken van tekstmateriaal als voor het invoegen van beelden.

3.1.1.8 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad Verkoop en Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/014)

Voldoet

De leerplandoelen worden voldoende en op het vereiste verwerkingsniveau gerealiseerd. De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerlingen de leerplandoelen bereiken.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Aan de hand van maatschappelijk relevante thema's worden de leerplandoelen aangeboden en door de grote meerderheid van de leerlingen bereikt. De themakeuze sluit aan bij een aantal contexten van de vakoverschrijdende eindtermen. In de thema's komen de verschillende domeinen geïntegreerd en voldoende geproportioneerd aan bod. De actualiteit wordt voldoende geëxploreerd en gekoppeld aan doelen m.b.t. tijd- en ruimtewustzijn. In dit domein is er evenwel te weinig aandacht voor maatschappelijke voorzieningen in de eigen regio. De overwegend gesloten onderwijssituaties belemmeren de ontwikkeling van de organisatiebekwaamheid. De leerlingen worden te weinig uitgedaagd om planmatig te werken aan opdrachten met toepassing van de OVUR-methode. De leerplandoelen m.b.t. wetenschap en samenleving zijn niet expliciet opgenomen in het leerstofaanbod.

De thema's zijn goed gekozen, maar worden verwerkt in lang uitgesponnen leerstofgehelen waarbij weinig ruimte wordt gemaakt voor ervaringsgerichte activiteiten. De vaak toegepaste invuldidactiek is niet bevorderlijk voor de taalontwikkeling.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Op de organisatiebekwaamheid na komen alle leerplandomeinen op voldoende wijze en in een evenwichtige verhouding in de evaluatie aan bod. Er wordt evenwel nog te weinig getoetst of de leerlingen de aangeleerde vaardigheden tegelijk kunnen toepassen in integrale opdrachten. De toetsing verloopt overwegend gesegmenteerd per domein.

Vakgebonden attitudes worden meegenomen in de evaluatie, maar dit gebeurt niet op basis van transparante criteria. De omslag naar de scoring is nattevingerwerk.

Rapporteringspraktijk

De rapportcommentaren zijn aanmoedigend geformuleerd en wijzen op positieve verwachtingen ten aanzien van de leerlingen. Ze bevatten evenwel weinig analytische informatie en remediërende wenken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren bouwen een vertrouwensrelatie met de leerlingen op die resulteert in een veilig leerklimaat. De aanpak is motiverend en het onderwijs verloopt gestructureerd. Door de sterke sturing wordt evenwel de kans gemist om de leerlingen aan hun eigen leerproces te leren werken. De OVUR-methode wordt niet systematisch toegepast en er worden onvoldoende reflectiemomenten ingebouwd. Er zijn te weinig interactiemogelijkheden die de taalvaardigheid bevorderen. De grootte van de lesgroep is hiervoor zeker een hinderpaal. Die overstijgt het aantal dat in het leerplan als optimaal wordt aangegeven.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het PAV-lokaal is uitgerust met de leermiddelen die in het leerplan als noodzakelijk worden aangegeven. Daarvan wordt adequaat gebruik gemaakt om de leerplandoelen te realiseren.

Professionalisering De vakgroep overlegt geregeld en bespreekt o.m. de leerlingresultaten en de planning van de thema's, maar het overleg heeft vakinhoudelijk weinig diepgang. De leerplannen worden onvoldoende bestudeerd met het oog op de verticale opbouw van het curriculum. De deskundigheid kan groeien om lesmateriaal te ontwikkelen waarbij de leerautonomie van de leerlingen stelselmatig toeneemt. Hiervoor werden evenwel nog geen professionaliseringsinitiatieven genomen.

3.1.1.9 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad Verkoop en Verzorging (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet niet

De leerplandoelen worden onvoldoende op het vereiste verwerkingsniveau gerealiseerd. Ze worden nog onder sterke begeleiding aangeboden, terwijl het leerplan een gradueel groeiende zelfstandigheid beoogt. De evaluatiepraktijk is daar evenmin op afgestemd.

Onderwijsaanbod De behandelde thema's zijn maatschappelijk relevant en sluiten aan bij een aantal contexten van de vakoverschrijdende eindtermen. Zij dekken de meeste doelen m.b.t. taal- en rekenvaardigheid en informatieverwerking en -verwerking. Binnen het domein van de taalvaardigheid is de aandacht voor informatief luisteren en mondelinge interactie echter veeleer beperkt. De vaak toegepaste invuldidactiek is niet bevorderlijk voor de ontwikkeling van schrijfvaardigheid.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerinhouden zijn ietwat complexer dan in de tweede graad, maar het verwerkingsniveau en de diepgang van de behandeling stagneert op het niveau van de tweede graad. De sterke sturing in overwegend gesloten onderwijsituaties verhindert de zelfstandige verwerking door de leerlingen. Die worden te weinig uitgedaagd om individueel of in groep opdrachten uit te voeren. Ze leren onvoldoende activiteiten plannen, uitvoeren en erover reflecteren op basis van de OVUR-methode. Hierdoor worden de leerplandoelen m.b.t. organisatiebekwaamheid onvoldoende gerealiseerd.

Ook de doelen voor maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid komen onvoldoende aan bod. Er is weinig aandacht voor maatschappelijke instellingen in de eigen regio, maatschappelijk relevante formuleren, relevante aspecten van de sociale wetgeving en budgettering. De leerplandoelen m.b.t. wetenschap en samenleving zijn niet expliciet opgenomen in het leerstofaanbod. De actualiteit wordt geëxploreerd op dezelfde manier als in de tweede graad, echter zonder een diepgaandere koppeling aan de ontwikkeling van het tijd- en ruimtewustzijn van de leerlingen.

De leerstofplanning is niet soepel genoeg om inbreng van de leerlingen mogelijk te maken of om in te spelen op de specificiteit van de studierichtingen die samenzitten in de lesgroep.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De organisatiebekwaamheid en maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid komen in de evaluatie onvoldoende aan bod. De andere domeinen worden voldoende geëvalueerd, maar gesegmenteerd per domein. De evaluatie gaat onvoldoende na of de leerlingen de aangeleerde vaardigheden tegelijk kunnen toepassen in integrale opdrachten. De vraagstelling heeft bovendien niet zelden een reproductieve inslag.

Het vak PAV levert een kwaliteitsvolle bijdrage tot de geïntegreerde proef van de studierichting Verkoop. De opdracht is echter niet geïntegreerd in het geheel van de proef. Het is merkwaardig dat PAV geen aandeel heeft in de geïntegreerde proef voor de studierichting Verzorging.

Vakgebonden attitudes worden meegenomen in de evaluatie, maar dit gebeurt niet op basis van transparante criteria. De omslag naar de scoring is nattevingerwerk.

Rapporteringspraktijk De rapportcommentaren zijn aanmoedigend geformuleerd en wijzen op positieve verwachtingen ten aanzien van de leerlingen. Ze bevatten evenwel weinig analytische informatie en remediërende wenken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief De leraren bouwen een vertrouwensrelatie met de leerlingen op die resulteert in een veilig leerklimaat. De aanpak is motiverend en het onderwijs verloopt gestructureerd. Door de sterke sturing wordt evenwel de kans gemist om de leerlingen aan hun eigen leerproces te leren werken. De OVUR-methode wordt niet systematisch toegepast en er worden onvoldoende reflectiemomenten ingebouwd. Er zijn te weinig interactiemogelijkheden die de taalontwikkeling bevorderen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen Het PAV-lokaal is uitgerust met de leermiddelen die in het leerplan als noodzakelijk worden aangegeven. Daarvan wordt adequaat gebruik gemaakt om de leerplandoelen te realiseren.

Professionalisering De vakgroep overlegt geregeld en bespreekt o.m. de leerlingenresultaten en de planning van de thema's, maar het overleg heeft vakinhoudelijk weinig diepgang. De leerplannen worden onvoldoende bestudeerd met het oog op de verticale opbouw van het curriculum. De deskundigheid kan groeien om lesmateriaal te ontwikkelen waarbij de leerautonomie van de leerlingen stelselmatig toeneemt. Hiervoor werden evenwel nog geen professionaliseringsinitiatieven genomen.

3.1.1.10 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en B-stroom (leerplan D/2011/7841/021), in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan D/2002/0279/047) en in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan D/2002/0279/048)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt. De leerbegeleiding is zowel preventief als curatief.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming in de eerste en de tweede graad. Een meerderheid van leerlingen bereikt de eindtermen en de leerplandoelstellingen.

In alle graden worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan in de basisvorming in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan. Uit de inputgegevens en de commentaren op rapporten en klassenraden blijkt dat de vakgroep in sommige klasgroepen geconfronteerd wordt met een relatief zwakke instroom of leerlingen met een tanende studiemotivatie. Toch trapt de vakgroep niet in de valkuil om de leezorg te laten overheersen op de leerplangerichtheid.

De school verwacht dat de vakgroep inzet op competentieontwikkeling. Ook de eindtermen en de leerplannen (A-stroom: ET 41-47, aso: ET 1-14) verwachten dat naast kennis gewerkt wordt aan de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes. De inlossing van deze verwachtingen staat onder druk omdat de klemtoon overwegend ligt op de ontwikkeling van kennis en rekenvaardigheden. Denk- en redeneervaardigheden en probleemoplossende vaardigheden komen minder

uitdrukkelijk aan bod. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven.

De wijze waarop de vakgroep in de eerste graad beantwoordt aan de verwachtingen van het leerplan, rond de tijdsbesteding aan de verschillende clusters van doelstellingen (basisniveau en elementair niveau samen voor minimaal 70 %), is een voorbeeld van goede praktijk. De voorschriften van het leerplan rond de tijdsbesteding aan getallenleer/meetkunde worden goed opgevolgd.

De ICT-verwachtingen in het leerplan worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingen maken vlot gebruik van het (grafisch) rekentoestel en van meetkundesoftware. Het digitaal platform wordt vooral ingezet als administratief trefpunt voor de vakgroep. Voor de inschakeling van het digitaal platform als leerplatform in het onderwijsleerproces is nog een weg te gaan.

Lesuitval omwille van extracurriculaire activiteiten of afwezigheden worden voldoende gecompenseerd. Het extracurriculaire aanbod op school wordt niet ervaren als een ondersteuning voor de leerplanrealisatie.

De samenhang binnen de graad en over de graden heen wordt bewaakt. De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De minimale didactische uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. De meeste klassen zijn uitgerust met een computer en een beamer. Het efficiënt gecombineerd gebruik van krijtbord en projectiemogelijkheid draagt bij tot het creëren van een krachtige leeromgeving. De vakgroep werkt in sommige leerjaren met een bordboek.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De vakgroep neemt binnen het schoolactieplan 'motivatie- en evaluatiebeleid' initiatieven om het raakvlak tussen motivatie en evaluatie te optimaliseren. Om het jaarthema 'Evaluatie en alternatieve werkvormen' vorm en inhoud te geven heeft de vakgroep de activiteiten rond 'leren leren' en 'remediëren' en 'evalueren' in kaart gebracht. Rond alternatieve werkvormen en evaluatievormen is nog een weg te gaan.

De evaluatiepraktijk bevat overwegend positieve kenmerken. De evaluatie is voldoende valide en representatief. De examens worden in overleg opgesteld en bevatten een transparante puntenverdeling en verbeterleutels. De vraagstelling is degelijk en de normering voldoet. Om expliciet te voldoen aan de verantwoordingsplicht noteren leraren de nummers van de leerplandoelen bij de examenopgaven of stelt men een overzicht op in de vorm van een matrix (leerplandoel / examenopgave).

In alle lesgroepen streeft men een meer dan gemiddeld niveau na, vooral wat betreft de rekenvaardigheden. In de meeste klasgroepen schommelen het gemiddelde en de mediaan van de resultaten rond dezelfde waarde. In de eerste graad scoren de leerlingen relatief goed voor wiskunde, met uitzondering van de optie Handel. De scores zijn vergelijkbaar met deze voor de andere vakken. De onderwijspraktijk is enerzijds een voorbeeld van goede praktijk. Anderzijds leidt de aanpak bij sommige leerlingen tot een zelfoverschatting bij de studiekeuze in de tweede graad (zie ook leerbegeleiding en evaluatiepraktijk). In de tweede graad variëren de resultaten van matig (Economie, Handel) met in sommige

klasgroepen verschillende jaaronvoldoendes tot overwegend goed (Latijn, Wetenschappen). Uit de commentaren op de rapporten en de klassenraden blijkt dat zwakke resultaten of onvoldoendes overwegend het gevolg zijn van een verkeerde studiekeuze en/of een dalende studie-ingesteldheid.

In de eerste graad wordt bij elke vorm van evaluatie rekening gehouden met de beheersingsniveaus. Alle verbeteringen krijgen een grondige foutenanalyse en een zelfevaluatie voor de leerling. Na elk examen krijgen de leerlingen een gedetailleerde vakfiche mee als bijlage in het rapport. Hierbij wordt duidelijk aangeduid wat de beheersing is van de behandelde leerplandoelen.

In de tweede graad aso met vier wekelijkse lestijden wordt overwegend dagelijks getoetst. Na elk examen krijgen de leerlingen een gedetailleerd overzicht mee van de resultaten als bijlage in het rapport.

In de tweede graad aso met vijf wekelijkse lestijden worden de toetsen overwegend aangekondigd en zijn er weinig kleine toetsen.

In de tweede graad tso krijgen de leerlingen gedetailleerde commentaren op het rapport.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerbegeleiding bevat overwegend positieve kenmerken.

Enerzijds hebben de leerlingen op deze school hogere onderwijskansen dan hun studiegenoten in de referentiescholen. Anderzijds wordt de vakgroep geconfronteerd met heterogene groepen van leerlingen (o.a. schoolachterstand, studieproblemen, leerstoornissen).

Uit de verslagen van de klassenraden, de vakverslagen en de resultaten van sommige leerlingen blijkt dat vooral de intrinsieke motivatie van een aantal leerlingen in de tweede graad onvoldoende is. Dit is naast onder meer een verkeerde studiekeuze of het niet opvolgen van de adviezen van de vakgroep of de klassenraden een mogelijke verklaring van de tegenstelling tussen enerzijds de intensieve inzet van de vakgroep rond remediëring en anderzijds de brede spreiding van de leerlingenresultaten en het soms zwakke studierendement van de betrokken leerlingen.

Er is aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. Het studiemateriaal is voldoende gestructureerd en afgestemd op het niveau van de leerlingen.

Alternatieve werkvormen worden vooral in de B-stroom toegepast. De klemtoon ligt overwegend op tempodifferentiatie en niveaudifferentiatie.

Leerstijldifferentiatie en interessedifferentiatie komen veeleer sporadisch aan bod. De aandacht voor de instructietaal en de vaktaal is voldoende. Alle leraren werken aan het verwoorden van de oplossingsstrategieën door de leerlingen.

Eventuele leerstoornissen worden aangepakt met sticordi-maatregelen (stimuleren, compenseren, relativeren, remediëren en dispensereren).

De wijze waarop binnen de vakgroep initiatieven worden genomen rond competentieontwikkelen leren, is leraargebonden en veeleer impliciet.

De curatieve leerbegeleiding uit zich in inhaallessen of het geven van extra taken.

In alle leerjaren zijn er voldoende remediëringsmomenten. De remediëring is zowel afgestemd op de noden van de leerling als op de leerplandoelen.

Er zijn enkele initiatieven geweest rond de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs. Om de leerlingen en de ouders te informeren of te begeleiden bij de studiekeuze in het vervolgjaar voegt de vaktitularis bij elk rapport een vakfiche met een gedetailleerde analyse van de resultaten, inclusief inhoudelijke commentaren en een gericht advies met motivering.

Uit de leerlingenrapporten en uit de verslagen van de klassenraden blijkt dat het programma van leerweg 5 voor een grote groep leerlingen te hoog gegrepen is en dat adviezen van de klassenraad rond wiskunde door de betrokken leerlingen en ouders onvoldoende worden opgevolgd. De vakgroep houdt hiervan gedetailleerde statistieken bij vanaf 1999. Op advies van de begeleidende klassenraden of op basis van zelfinschatting schakelt gemiddeld één leerling op vijf tijdens het schooljaar over van een lesgroep met leerweg 5 naar een lesgroep met leerweg 4. Het gevolg is dat geregeld de lesgroep met leerweg 4 veel te groot wordt.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

Kenmerkend voor de vakgroep is de leerplangerichtheid, de verantwoordingsattitude en de vraaggestuurde samenwerking met de pedagogische begeleiding.

De vakgroep geeft vorm en inhoud aan haar vakgroepwerking op basis van de schoolvisie rond vakgroepwerking. Richtinggevend zijn hierbij het kwaliteitsmodel PDCA (Plan, Do, Check, Act), een kijkwijzer rond verschillende onderwijsprocessen en de 'maandberichten' van de pedagogische begeleiding. Er is zowel informeel als formeel vakoverleg en het overleg is gericht op inhoudelijke afspraken die de leerplanrealisatie ondersteunen.

De gevolgde nascholingen stonden in 2013-2014 in functie van het jaarthema 'Evaluatie en andere werkvormen'.

Voor een aantal onderwijsprocessen (onder meer competentieontwikkeling) is er samenwerking met externe organisaties. De vakgroep implementeert voor een aantal onderwijsprocessen de aanbevelingen van de werkgroep professionalisering van de scholengemeenschap.

De aanvangsbegeleiding getuigt van professionele collegialiteit en is voldoende afgestemd op de vakdeskundigheid.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Samenstelling klasgroepen

In de tweede graad wordt wiskunde in de studierichtingen Economie en Latijn aangeboden met een gedifferentieerd aantal lestijden op basis van leerweg 4 en leerweg 5 in het leerplan. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhoud en. Dit is niet conform de geest van de regelgeving (so64, §3.6.3). De leerplanmaker stelt via verschillende communicatiekanalen voor om in de studierichting Economie leerweg 4 te volgen in vier wekelijkse lestijden en in de studierichting Latijn leerweg 5 te volgen in vijf wekelijkse lestijden. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) werden tot heden geen conflicten hieromtrent vastgesteld.

De school beantwoordt aan de verwachting in het leerplan van de B-stroom om het aantal leerlingen per klas te beperken.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De onderwijsinstelling kent de tekorten op het vlak van BHV - vooral voor de vestigingsplaats Schriek - onvoldoende. Ze kan hiervoor niet terugvallen op verplichte controleverslagen omdat ze vaak ontbreken. Dit is onder meer het geval voor het brandveiligheidsverslag, het verslag van de externe dienst en de asbestinventaris. Uit een besprekingsverslag van de schooldirectie met de brandweer (19/3/2014) blijkt hier een verhoogd risico op brandgevaar, zeker in de leslokalen waar etalagemateriaal is opgeslagen.

De onderwijsinstelling hanteert geen werkwijze die haar toelaat op een systematische manier de vastgestelde tekorten te beheersen. De acties waarmee ze tekorten voorkomt, wegwerkt of de negatieve impact ervan vermindert, zijn - vooral in de vestigingsplaats Schriek - ontoereikend om de veiligheid van de leerlingen en het personeel te verzekeren.

De onderwijsinstelling informeert haar personeel en haar leerlingen te weinig. Zij worden nauwelijks gestimuleerd om zelf ook verantwoordelijkheid voor BVH op te nemen.

Door het ontbreken van controles en adviezen van deskundigen voor de vestigingsplaats Schriek blijkt uit de dagelijkse werking dat de onderwijsinstelling op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid veel tekorten moet beheersen. Zo zijn de brandveiligheidsvoorzieningen ontoereikend, de evacuatiewegen onduidelijk, vormt de speelplaats een verhoogd risico op valgevaar, is er geen overdekte speelplaats, ... Uit de al ondernomen acties en de vergelijking van de geplande acties met deze tekorten in het globale preventieplan en jaarlijkse actieplan blijkt dat ze daar niet in slaagt. Daardoor zijn de tekorten tot op heden onopgelost.

Tijdens de doorlichting merkte de onderwijsinspectie situaties op die wijzen op een onaanvaardbare leeromgeving. Dat is vooral het geval op de locatie Schriek. Het betreft voornamelijk het verhoogde risico op het vlak van brandgevaar en de ontoereikende maatregelen, alsook de ontbrekende plannen voor de verbetering van de speelplaats. In de hoofdvestigingsplaats valt op dat er laks wordt omgegaan met de aanwezige compartimentering (blokkeren van openstaande deuren) en het niet naleven van de regelgeving inzake gevaarlijke producten en dit in splinternieuwe wetenschapslokalen.

Uit interne controles blijkt dat de onderwijsinstelling op het vlak van gezondheid en hygiëne weinig tekorten moet beheersen. Veel van de sanitaire voorzieningen zijn vernieuwd, maar ontoereikend in aantallen. De vergelijking van de geplande acties met deze tekorten in het globale preventieplan en jaarlijkse actieplan leert dat ze daar geen gevolg aan geeft. De instelling onderneemt wel acties om zich in regel te stellen met de verzorgingslokalen en de gebrevetteerde hulpverleners.

Tijdens de doorlichting merkte de onderwijsinspectie situaties op die wijzen op de noodzaak van verdere uitvoering, met name het aantal toiletten (ook voor het personeel) verhogen en de EHBO-voorzieningen optimaliseren.

De instelling krijgt een ongunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van een ontoereikende systematiek in het opsporen van tekorten, de gebrekkige beheersing van vastgestelde tekorten en de feitelijke situatie op het vlak van BVH - vooral op de vestigingsplaats Schriek - wekt het beleidsvoerend vermogen in de instelling weinig vertrouwen. Een daadkrachtige verbetering van BVH ontbreekt. Dat vereist deskundige analyse en advies en ondersteuning van het schoolbestuur. Ondertussen moet de school ingrijpende maatregelen treffen om het risico op brandgevaar in Schriek te beperken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school stelt in haar leerbegeleiding laagdrempeligheid, bereikbaarheid van de personeelsleden en de studiemotivatatie en het welbevinden van de leerlingen bij het studeren centraal. Ze heeft evenwel hiervoor nog geen visietekst uitgewerkt en, behalve voor de GOK-werking, nog geen specifieke doelen geformuleerd. De verschillende aspecten van leerlingbegeleiding worden gedragen en gecoördineerd door de adjunct-directeur en een gestructureerde werkgroep met mentoren voor elke graad en een aparte mentor voor het bso. De cel werkt intensief en doelgericht samen met het CLB. Recentelijk werd voor de leerbegeleiding de link gelegd met de vakoverschrijdende eindtermen voor leren leren. Om de studiemotivatatie bij alle leerlingen te verhogen wil de school werkvormen voor competentie-ontwikkelen leren uitwerken, met de nadruk op zelfredzaamheid en zelfverantwoordelijkheid.

Ondersteuning De cel leerlingbegeleiding heeft een breed gamma van ondersteunende initiatieven uitgebouwd. Preventief wordt in elke graad bij het begin van het schooljaar gewerkt aan studiemethode en leerstrategieën, met aandacht voor planning, orde en structuur. In het bso gebeurt deze ondersteuning meer op individuele en permanente basis. De school kiest uitdrukkelijk voor een planningsagenda voor de leerlingen met wekelijkse leertips. Curatief ligt de nadruk vooral op vakgebonden ondersteuning, met de vakleraren als eerste verantwoordelijken. Voor elk vak zijn er richtlijnen voor studiemethode en lesmateriaal opgesteld. Voor een aantal vakken voorziet de school in gestructureerde inhaallessen, maar heel wat leraren bieden ook op vrijwillige basis extra ondersteuning. Voor leerlingen met vaktekorten zijn er, na verwijzing door de begeleidende klassenraad, geïndividualiseerde studiebegeleidingsplannen. De controle over het studeren gebeurt door het verplicht voorbereiden en verwerken van leerinhouden in een werkschrift. Voor verdere begeleiding kunnen leerlingen tegen betaling een beroep doen op een externe organisatie. De school geeft hierover informatie en de lessen vinden plaats op de school zelf.

Voor de verschillende vormen van leer- en ontwikkelingsstoornissen zijn geïndividualiseerde begeleidingsplannen opgesteld. Het CLB en de gon-begeleiders (geïntegreerd onderwijs) informeren de personeelsleden op geregelde basis over de specifieke maatregelen en de gevolgen van de stoornissen voor het studeren.

In het eerste leerjaar van de eerste graad worden alle leerlingen getest op taalvaardigheid. De resultaten worden vooral gebruikt om dyslexie en – orthografie op te sporen en passende maatregelen te treffen. In de derde graad test de school de leermotivatatie. Deze resultaten leiden nog niet tot concrete acties.

Tijdens de lessen is het onderwijsleergesprek een vaak gebruikte werkvorm en gedifferentieerd werken komt weinig tot uiting. Bij groepswork zijn er nog weinig afgebakende doelen over de te bereiken leerinhouden en is er onvoldoende aandacht voor het bewaken van het tijdspad.

Alle leerlingenresultaten, de studieloopbaan en de begeleidende acties worden zorgvuldig geregistreerd in een gestructureerd leerlingvolgsysteem. Vanuit het basisonderwijs is de informatiedoorstroming goed uitgewerkt en is er een terugkoppeling van de resultaten. De ouders worden op de hoogte gehouden over de leervorderingen en betrokken bij de begeleidingsmaatregelen.

Doeltreffendheid Op basis van het leerlingvolgsysteem heeft de school een goed zicht op de prestaties en vorderingen van de leerlingen, maar ze brengt de effecten van haar leerbegeleiding nog niet in kaart en ze linkt deze nog niet met de studieresultaten en de attestering. Ze geeft zelf aan dat de geboden ondersteuning uiteenlopende effecten oplevert. Zwakke studieresultaten wijt ze, na alle begeleidingsinitiatieven, vooral aan een gebrek aan studiemotivatie van een aantal leerlingen.

Uit de vakkendoorlichting blijkt dat er nood is aan meer preventieve ondersteuning, zowel generiek als vakgebonden. Het uitgangspunt van het project competentie-ontwikkelen leren, met name de integratie van activerende werkvormen en de verticale opbouw van begeleid naar zelfstandig leren, bevinden zich nog in een beginfase.

Ontwikkeling Een aantal leerlingbegeleiders vervult deze functie recentelijk. Voor de specifieke aspecten van leerbegeleiding werden nog geen professionaliseringsinitiatieven genomen. De begeleiders nemen jaarlijks deel aan een bijeenkomst voor leerlingbegeleiders, met een aantal thematische lezingen en uitwisseling van ervaringen.

Voor het uitwerken van het competentie-ontwikkelen leren plant de scholengemeenschap een hele reeks nascholingsessies. Via een behoefteonderzoek hebben de leraren aangegeven aan welke vorming ze nood ervaren.

In de school is bij een aantal leraren voldoende vernieuwingsdeskundigheid ontwikkeld. Hoewel de school hospiteren bij collega's faciliteert en aanmoedigt, blijft het multipliceren van voorbeelden van goede praktijk nog beperkt.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatiepraktijk berust nog niet op een globale en gedragen visie op waarom de school evalueert en hoe zij die vorm wil geven. Zij heeft wel duidelijke krijtlijnen uitgetekend over wanneer zij wil evalueren (de frequentie) en welke gewichten zij aan de evaluatiemomenten en -methodes wil toekennen. Daarbij differentieert zij naargelang van de onderwijsvorm en de graad. Het gewicht van het dagelijks werk neemt gradueel af. De vaststelling dat het lage gewicht van het dagelijks werk de leerlingen onvoldoende motiveerde om te studeren en de resultaten te wensen overlieten, heeft de school ertoe aangezet om die verhouding te herbekijken.

De reflectie hierover heeft een denkoefening op gang gebracht over de evaluatie als middel om de leerlingen te motiveren. In het schooljaar 2012-13 heeft de school voor de evaluatie een vierjarentraject opgestart. Bedoeling is te evolueren van een sterk productgerichte naar een meer procesgerichte evaluatie. Daarbij wil zij alternatieve evaluatievormen ingang doen vinden. Zij hoopt ermee de slaagkansen van de leerlingen te verhogen en het aantal B- en C-attesten terug te dringen. Deze koerswijziging is alleszins noodzakelijk als men de outputgegevens

van de school in beschouwing neemt. Ondanks de kansrijke instroom ligt het aantal B- en C-attesten behoorlijk hoog in vergelijking met de Vlaamse referentiewaarden. Een eerste stap in het actieplan dat hiervoor uitgestippeld werd, is de verhoging van het gewicht van het dagelijks werk. In het bso kiest de school voor permanente evaluatie, waarbij de beoordeling van een aantal leer- en leefattitudes een belangrijk onderdeel uitmaakt.

Parallel met de evaluatie wordt ook gesleuteld aan de rapportering. Een werkgroep buigt zich over de optimalisering van de informatiedoorstroming via het rapport. De informatie via het digitaal puntenboek wordt verfijnd tot op het niveau van de toets. De cijfers worden verduidelijkt met vakcommentaren en een synthesecommentaar door de klassenraad. Er is gelegenheid tot mondelinge toelichting bij de resultaten tijdens geregelde oudercontacten.

Ondersteuning Om het traject naar een meer procesgerichte evaluatie voor te bereiden maakte de schoolleiding van evaluatie een prioriteit in het nascholingsplan van vorig schooljaar. Dit schooljaar worden personeelsleden opgeroepen om zich te professionaliseren over alternatieve evaluatievormen en de opgedane kennis te verspreiden in de vakgroep. De pedagogische studiedag is dit schooljaar – net als vorig schooljaar - gewijd aan het thema evaluatie.

Inhoudelijk krijgen de leraren een grote autonomie. Het beleid gaat ervan uit dat de vakgroepen hun evaluatie gelijkgericht afstemmen op de leerplandoelen. De evaluatie van de onderzoekscompetentie, de geïntegreerde proef en de stages wordt niet ondersteund door schoolbrede afspraken. Voor de invulling van de permanente evaluatie werd evenmin een afsprakenkader ontwikkeld. Op het vlak van evaluatie biedt de aanvangsbegeleiding weinig houvast. Nogal wat vakgroepen doen een beroep op ondersteuning van de begeleidingsdienst.

De rapporteringspraktijk wordt logistiek ondersteund door een adequaat digitaal rapportstelsel en vanuit de werkgroep taalbeleid wordt een schrijfwijzer aangereikt om de rapportcommentaren functioneel te formuleren. Het schrijven van functionele rapportcommentaren was ook een thema op een pedagogische studiedag.

Doeltreffendheid De school neemt zich voor om het effect van het aangepast gewicht van het dagelijks werk te meten op basis van de leerlingenresultaten en de attesteringscijfers. Zij heeft echter geen traditie van systematische dataverzameling en -verwerking. Een beperkt aantal gegevens m.b.t. evaluatie wordt bijgehouden. De analyse daarvan leidde tot de bijsturing van de puntenverhouding.

In tegenstelling tot dit schooljaar was de respons op de professionaliseringsimpulsen van de schoolleiding vorig schooljaar mager. Slechts enkele vakgroepen gingen erop in. De expertise met procesevaluatie en alternatieve werkvormen is nochtans nog steeds beperkt. De permanente evaluatie wordt ingevuld als gespreide evaluatie. De meeste vakgroepen zijn op zoek naar instrumenten om vaardigheden en attitudes permanent te observeren. Enkele vakken staan al verder in dit groeiproces en multipliceren hun expertise via intervisie en hospiteren.

Op vakniveau is reflectie over de evaluatiegegevens nog niet ingeburgerd en als het toch gebeurt, wordt de verklaring voor mindere leerprestaties gezocht op het niveau van de leerling en wordt de reflectie niet doorgetrokken tot op het niveau van de onderwijs- en evaluatiepraktijk. De schoolleiding onderzoekt de oorzaak van lage klasgemiddelden en onderneemt acties.

De autonomie die de leraren krijgen om de evaluatie af te stemmen op de leerplandoelen is niet altijd verantwoord. Dat blijkt uit het erkenningsonderzoek. In de meeste vakken dekt de evaluatie voldoende de leerinhouden, maar is ze te weinig bewust gericht op de leerplandoelen. De focus ligt dan op de bevraging van reproduceerbare kennis.

Het ontbreken van schoolbrede referentiekaders voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie, geïntegreerde proef en stage leidt tot divergenties in de beoordelingsmethodes. De stages worden beoordeeld op basis van criteria die afgeleid zijn van de specifieke competenties voor Verkoop en Verzorging. De beoordelingsparameters voor de geïntegreerde proef zijn minder duidelijk afgelijnd. De opdrachten van de verschillende vakken staan los van elkaar en vormen geen geïntegreerd geheel. De betrokkenheid van vakken van de basisvorming is verschillend naargelang van de studierichting. In de studierichting Secretariaat-talen wordt geen geïntegreerde proef georganiseerd, wat een inbreuk op de regelgeving is. De evaluatie van de onderzoekscompetentie dekt niet in alle polen de drie specifieke eindtermen die er betrekking op hebben.

Bij de evaluatie van attitudes in het bso doet zich een vermenging voor van vakgebonden en schoolse attitudes. De schoolse attitudes hebben betrekking op houding en gedrag. Aangezien zij voor een vijfde van de punten meetellen, krijgen zij een substantieel gewicht in het eindresultaat, wat de validiteit ervan hypothekeert.

De deliberaties verlopen op basis van alle gegevens uit het leerlingendossier. Ze zijn goed voorbereid. De processen-verbaal en de notulen zijn zorgvuldig opgesteld, maar niet correct administratief afgehandeld. De notulen zijn niet ondertekend, zoals de regelgeving voorschrijft. De school voldoet aan de motiveringsplicht van B- en C-attesten, maar de formulering is niet altijd kwaliteitsvol. Ook bij A-attesten wordt systematisch een advies gegeven. Het valt echter op dat de oriëntering vooral gericht is op het eigen onderwijsaanbod.

De rapporteringspraktijk resulteert in snelle communicatie via de digitale schoolagenda en het online puntenboek. Bijsturingen hebben geleid tot meer transparantie en uniformiteit. De rapportcommentaren worden collegiaal afgetoetst tijdens klassenraden.

Ontwikkeling Signalen uit het verslag van de vorige doorlichting en een zelfevaluatie uit 2008 hebben niet direct geleid tot doortastende bijsturingen. Recentelijk is het besef gegroeid dat de evaluatie moest verbreed worden tot het leerproces. De paradigmaverschuiving van een overwegend beoordelende evaluatie (resultaatbepalend) naar een begeleidend en bijsturende evaluatiepraktijk wordt nu stapsgewijs voorbereid. In sommige vakken is het ontwikkelingstempo sneller en worden al praktijkvoorbeelden waargenomen. Het beleid staat voor de uitdaging om het draagvlak voor het geplande traject te verruimen. De school kan daarvoor de expertise gebruiken die al in huis is en haar professionaliseringsbeleid erop afstemmen.

Inbreuk(en) op regelgeving Het naleven van de reglementaire bepalingen m.b.t. de geïntegreerde proef in tso derde graad Secretariaat-talen conform het Besluit van de Vlaamse regering van 19/07/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs. - art. 5, §5 en art. 56, §1 en 2 en de Omzendbrief SO 64: Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs - rubriek 10.1.1.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Visieontwikkeling Voortbouwend op de resultaten van een interne schoolevaluatie ontwikkelde de school een aantal jaren geleden een eigen schoolvisie. Daarin staat het begrip 'respect' centraal. Leven vanuit bepaalde waarden en het respecteren van de anderen en de omgeving moeten vorm geven aan het samenleven op school. Een eigentijdse christelijke opvoeding, de zorg voor de kwetsbaren, een open schoolklimaat, de studiebegeleiding, de brede persoonlijkheidsvorming en de uitbouw van een moderne schoolinfrastructuur zijn voor de school belangrijke aandachtspunten.

Leiderschap De dagelijkse schoolleiding berust bij de directeur die bijgestaan wordt door een adjunct-directeur. Wekelijks wordt er over de schoolorganisatie vergaderd met het middenkader. Dat bestaat uit de coördinatoren en de leerlingenbegeleiders. Op het einde van het schooljaar vindt een tweedaags overleg plaats, waarbij het afgelopen schooljaar geëvalueerd wordt en er prioriteiten vastgelegd worden voor het volgende schooljaar.

De schoolleiding is niet alleen begaan met de organisatorische aspecten van het schoolbeleid, maar vervult ook een ondersteunende en coachende rol. Ze stelt zich toegankelijk op voor leraren, leerlingen en ouders. Op pedagogisch-didactisch vlak is haar sturende rol minder uitgesproken. Zij geeft vertrouwen aan de leraren en de vakgroepen en rekent op hun professionaliteit.

Besluitvorming Bij de beleidskeuzes van de school speelt de pedagogische raad een belangrijke rol. Van deze raad maken niet alleen verkozen vertegenwoordigers van het personeel deel uit. Ook de directie en een aantal leden van het middenkader zijn in dit orgaan opgenomen. Strikt genomen heeft de pedagogische raad slechts een adviserende bevoegdheid. Maar doordat ook de schoolleiding aan de vergaderingen deelneemt, worden de meeste beslissingen in gemeenschappelijk overleg genomen. Opmerkelijk is het initiatief om bij een aantal vergaderingen ook de vertegenwoordigers van de leerlingenraad te betrekken. Zij leggen de voorstellen van de leerlingenraad aan de pedagogische raad voor en krijgen hierop na beraadslaging een gemotiveerd antwoord.

De leerlingenraad is samengesteld uit leerlingen die zich hiervoor willen engageren. Op advies van de schoolleiding namen dit schooljaar enkele afgevaardigden deel aan een vormingscursus van de Vlaamse scholierenkoepel.

Er is een goed functionerende ouderraad. Die organiseert tal van randactiviteiten, maar volgt ook de schoolwerking actief op.

De schoolraad met daarin vertegenwoordigers van het personeel, de leerlingen, de ouders en de lokale gemeenschap en het onderhandelingscomité met de vakbonden oefenen hun bevoegdheden uit in overeenstemming met de regelgeving.

Via het elektronisch leerplatform kunnen de personeelsleden, de leerlingen en de ouders kennis nemen van de genomen beslissingen in de respectievelijke besluitvormingsorganen.

Kwaliteitszorg Het kwaliteitsdecreet stelt de school verantwoordelijk voor het onderzoeken en bewaken van de eigen kwaliteit. Op dit vlak heeft de school nog een hele weg af te leggen.

Ongetwijfeld staat de school open voor kwaliteitszorg. Dat blijkt onder andere uit het feit dat ze destijds het aanbod van de begeleidingsdienst om een schoolevaluatie uit te voeren positief onthaalde en aan de vaststellingen een aantal verbeteringsacties koppelde. Het ontbreekt haar echter aan methodiek om zelf gestalte te geven aan de kwaliteitszorg.

De school verzamelt in beperkte mate data. De verzamelde data zijn echter onvoldoende kwaliteitsvol om een diepgaande analyse uit te voeren en hieraan gerichte acties te koppelen. Een uitzondering hierop is het onderzoek naar het welbevinden van de leerlingen dat vorig schooljaar plaatsvond. Daaruit vloeiden enkele aanpassingen voort in de onderwijsorganisatie van de B-stroom in de eerste graad. Vermeldenswaard zijn ook de initiatieven van een aantal subgroepen op het vlak van dataverzameling. De vakgroep wiskunde maakt gebruik van data bij de leerlingenoriëntering. De cel leerlingbegeleiding kent de noden van de risicoleerlingen op grond van verzamelde data. Dit zijn voorbeelden van goede praktijk waarop de school in haar geheel zich te weinig inspireert.

Conform de regelgeving worden functionerings- en evaluatiegesprekken met de teamleden gehouden. Positief is dat aan elk functioneringsgesprek een klasbezoek voorafgaat. De evaluatiegesprekken resulteren soms in bindende afspraken over aan te brengen verbeteringen.

Wat de vakgroepwerking betreft, beperkt de schoolleiding zich tot het suggereren van mogelijke onderwerpen voor vakvergaderingen en tot het opleggen van een minimum aantal vergaderingen. Doordat de vakgroepen onvoldoende aangestuurd worden, ontwikkelen ze zich tegen uiteenlopende snelheden. Sommige vakgroepen kennen een kwaliteitsvolle werking, bij andere is de werking beperkt tot het maken van praktische en organisatorische afspraken.

In de school zijn een aantal werkgroepen actief, maar die richten zich hoofdzakelijk op organisatorische aspecten. Als dusdanig leveren ze weinig impulsen voor vernieuwingen op onderwijskundig of pedagogisch-didactisch vlak.

Vanuit de vaststelling dat een grote groep leerlingen zich tijdens het schooljaar te weinig inzet, heeft de school vorig schooljaar beslist om het dagelijks werk zwaarder te laten doorwegen in het leerlingenresultaat. Van recente datum is ook de grotere aandacht voor het gebruik van motiverende werkvormen. Die moeten het welbevinden van de leerlingen verhogen. Maar of, hoe en met welk resultaat de leraren hiervan gebruik maken, is door de school nog niet onderzocht.

Al bij al gaat het bij dit alles om beperkte en geïsoleerde initiatieven. Van een systematische aanpak van de kwaliteitszorg is momenteel nog geen sprake. Dat veronderstelt de ontwikkeling van een globale visie op kwaliteitszorg, waarbij de school voor elk van de onderwijskundige processen een strategisch plan op middellange termijn ontwikkelt, doelen vastlegt, actieplannen ontwerpt en deze regelmatig evalueert en bijstuurt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De expliciete aandacht voor de verschillende beheersingsgraad voor wiskunde in de eerste graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam leefklimaat.
- De inspanningen op het vlak van infrastructuur en uitrusting.
- De kwaliteitsvolle werking van sommige vakgroepen.
- De zorg voor de leerlingen.
- Het leerlingvolgsysteem.
- Het digitaal rapportstelsysteem.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het begeleidend leiderschap.
- De participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie.
- De leeromgeving voor de studierichting Secretariaat-talen.
- Het integratief karakter van de geïntegreerde proef.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het gebruik van activerende werkvormen.
- De verticale opbouw van begeleid naar zelfstandig leren.
- De leerbegeleiding in de vakken.
- De deskundigheidsbevordering.
- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerdoelen.
- De attitudebeoordeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing, bewaking en opvolging van de onderwijsprocessen.
- De interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverstijgende eindtermen op basis van een planning. (opvolging inspectie)
- De leerplanrealisatie voor Frans in bso tweede graad in de studierichtingen Verkoop en Verzorging-voeding. (opvolging inspectie)
- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken in bso derde graad in de studierichtingen Verkoop en Verzorging. (opvolging inspectie)
- De woonbaarheid, de veiligheid, en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. (opvolging inspectie)

Wat betreft de regelgeving

- Het naleven van de reglementaire bepalingen met betrekking tot de geïntegreerde proef in tso derde graad Secretariaat-talen conform het Besluit van de Vlaamse regering van 19/07/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs. - art. 5, §5 en art. 56, §§1 en 2 en de Omzendbrief SO 64: Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs - rubriek 10.1.1. (opvolging)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

ONGUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling opgestart.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'
omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 BSO Verkoop	Frans	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	Frans	
Graad 3 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **19-09-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het niet naleven van de reglementaire bepalingen met betrekking tot de geïntegreerde proef in tso derde graad Secretariaat-talen conform het Besluit van de Vlaamse regering van 19/07/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs. - art. 5, §5 en art. 56, §§1 en 2 en de Omzendbrief SO 64: Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs - rubriek 10.1.1.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **19-09-2017** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Luc MONDELAERS de inspecteur-verslaggever	Bart VAN DE VLIET de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

9 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen de opgelegde termijn na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

Op basis van het ministerieel besluit van 18 mei 2010 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake onderwijs aan de inspecteur-generaal en conform art. 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de criteria ter beoordeling van verbeteringsplannen van 17 januari 2014 keurde de inspecteur-generaal het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **14 mei 2018**.